

Поняття про норми охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії.

Інструктажі по безпечним прийомам та методам роботи в закладах охорони здоров'я. Вступний, первинний, повторний, позаплановий інструктажі. Ведення відповідної документації. Нагляд та контроль за дотриманням законодавства про працю, техніку безпеки, виробничу санітарію в закладах охорони здоров'я. Охорона праці жінок та молоді.

ІНСТРУКТАЖІ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Види інструктажів

За характером і часом проведення інструктажі з питань охорони праці поділяються на вступний, первинний, повторній, позаплановий та цільовий.

Вступний інструктаж

проводиться:

- з усіма працівниками, яких приймають на постійну або тимчасову роботу, незалежно від освіти, стажу роботи та посади;
- з працівниками інших організацій, які прибули на підприємство і беруть безпосередню участь у виробничому процесі або виконують інші роботи для підприємства;
- з учнями та студентами, які прибули на підприємство для проходження виробничої практики;
- у разі екскурсії на підприємство;
- з усіма вихованцями, учнями, студентами та іншими особами, які навчаються в середніх, позашкільних, професійно-технічних, вищих закладах освіти при оформленні або зарахуванні до закладу освіти.

Первинний інструктаж

проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- новоприйнятим (постійно чи тимчасово) на підприємство;
- який переводиться з одного цеху виробництва до іншого;
- який буде виконувати нову для нього роботу;
- з відрядженим працівником, який бере безпосередню участь у виробничому процесі на підприємстві.

Проводиться з вихованцями, учнями та студентами на початку занять у кожному кабінеті, лабораторії, де навчальний процес пов'язаний з небезпечними або шкідливими хімічними, фізичними, біологічними факторами,

Повторний інструктаж

проводиться з працівниками на робочому місці в терміни, визначені відповідними чинними галузевими нормативними актами або керівником підприємства з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:

- на роботах з підвищеною небезпекою — 1 раз на три місяці;
- для решти робіт — 1 раз на шість місяців.

Позаплановий інструктаж

проводиться:

з працівниками на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативних актів про охорону праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;**
- при зміні технологічного процесу, заміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;**
- при порушеннях працівниками вимог нормативних актів про охорону праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж;**

- при виявленні особами, які здійснюють державний нагляд і контроль за охороною праці, незнання вимог безпеки стосовно робіт, що виконуються працівником;
  - при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів — для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт — понад 60 днів;
- з вихованцями, учнями, студентами — в кабінетах, лабораторіях, майстернях при порушеннях ними вимог нормативних актів про охорону праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж .

Цільовий інструктаж проводиться з працівниками:

- при виконанні разових робіт, не передбачених трудовою угодою;
- при ліквідації аварії, стихійного лиха;
- при проведенні робіт, на які оформлюються наряд-допуск, розпорядження або інші документи.

Проводиться з вихованцями, учнями, студентами закладу освіти в разі організації масових заходів (екскурсії, походи, спортивні заходи).

Вступний інструктаж

проводиться спеціалістом служби охорони праці.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці або в приміщенні, що спеціально для цього обладнано.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу а також у документі про прийняття працівника на роботу.

Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник робіт (зав.відділення, старша медсестра, начальник виробництва, цеху, дільниці, майстер) і завершуються вони перевіркою знань.

Знання перевіряє особа, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань для працівника протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань

ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД І ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Відповідно до Закону України „Про охорону праці“ (ст. 44) державний нагляд за додержанням законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці здійснюють:

- Комітет по нагляду за охороною праці України (Держнагляд-охоронпраці);
- Державний комітет України з ядерної та радіаційної безпеки;
- органи державного пожежного нагляду управління пожежної охорони Міністерства внутрішніх справ України;
- органи та заклади санітарно-епідеміологічної служби Міністерства охорони здоров'я України.

- Вищий нагляд за додержанням і правильним застосуванням законів про охорону праці здійснюється Генеральним прокурором України і підпорядкованими йому прокурорами.
- Органи державного нагляду за охороною праці не залежать від будь-яких господарських органів,

Посадові особи органів державного нагляду за охороною праці (державні інспектори) мають право:

- безперешкодно в будь-який час відвідувати підконтрольні підприємства для перевірки дотримання законодавства про охорону праці, одержувати від власника необхідні пояснення, матеріали та інформацію з даних питань;**
- надсилати керівникам підприємств, а також їх посадовим особам, обов'язкові для виконання розпорядження (приписи) про усунення порушень і недоліків в галузі охорони праці;**

- зупиняти експлуатацію підприємств, окремих виробництв, цехів, дільниць, робочих місць і обладнання до усунення порушень вимог щодо охорони праці, які створюють загрозу життю або здоров'ю працюючих;
- притягати до адміністративної відповідальності працівників, винних у порушенні законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці;
- надсилати власникам, керівникам підприємств подання про невідповідність окремих посадових осіб займаній посаді, передавати в необхідних випадках матеріали органам прокуратури для притягнення їх до кримінальної відповідальності.

ГРАНИЧНІ НОРМИ ПІДЙМАННЯ І ПЕРЕМІЩЕННЯ ВАЖКИХ РЕЧЕЙ ЖІНКАМИ

- Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10 грудня 1993 р, № 241
- Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 грудня 1993 р. за № 194

Характер робіт	Гранично допустима вага вантажу, кг
Підіймання і переміщення вантажів при чергуванні з іншою роботою (до 2 разів на годину)	10
Підіймання і переміщення вантажів постійно протягом робочої зміни	7
Сумарна вага вантажу, який переміщується протягом кожної години робочої зміни, не повинна перевищувати:	
з робочої поверхні	– 350 кг
з підлоги	– 175 кг

ПЕРЕЛІК ВАЖКИХ РОБІТ ТА РОБІТ ІЗ ШКІДЛИВИМИ І НЕБЕЗПЕЧНИМИ УМОВАМИ ПРАЦІ, НА ЯКИХ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ ЖІНОК

- **Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 грудня 1993 р. № 256**
- **Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 березня 1994 р. за № 61/260**

1. Металообробка

Ливарні роботи

Вагранник

Вибивальних виливків

Завальний шихти у вагранки і печі, зайнятий завантаженням шихти вручну

Заварник виливків рідким чавуном Заливальник металу

Зварювальні роботи

- **Залучення жінок до робіт у нічний час не допускається, за винятком тих галузей народного господарства, де це викликається необхідністю і дозволяється як тимчасовий захід (ст. 175 КЗпП).**
- **жінці, яка працює і має двох і більше дітей віком до 15 років або дитину-інваліда, за її бажанням щорічно надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю 5 календарних днів без урахування вихідних.**
- **Звільняти жінок, які мають дітей віком до трьох (шести) років, з ініціативи власника або уповноваженого ним органу не допускається, крім випадків повної ліквідації підприємства,**
- **жінки, що мають дітей віком від трьох до чотирнадцяти років або дітей-інвалідів, не можуть залучатися до надурочних робіт або направлятися у відрядження без їх згоди**

ПЕРЕЛІК ВАЖКИХ РОБІТ І РОБІТ З ШКІДЛИВИМИ І НЕБЕЗПЕЧНИМИ УМОВАМИ ПРАЦІ, НА ЯКИХ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ НЕПОВНОЛІТНІХ

**Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України
від 31 березня 1994 р. № 46**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 липня 1994
р. за № 176/385**

- Підземні роботи Робітники всіх професій, зайняті на підземних роботах**
- Відкриті гірничі роботи і поверхня шахт та розрізів діючих і тих, що будуються**
- Бурильник шпурів**
- Вагонетник повітряно-канатної дороги**
- Вибірник породи**
- Вивантажувач на відвалах**
- Гідро моніторник, зайнятий на всіх видах робіт**

**Забороняється залучати неповнолітніх до нічних,
надурочних робіт та робіт у вихідні дні (ст. 192 КЗпП).**

Граничні норми підіймання та переміщення важких речей неповнолітніми

Календар- ний вік, років	Граничні норми ваги вантажу (кг)			
	Короткочасна робота		Тривала робота	
	юнаки	дівчата	юнаки	дівчата
14	5	2,5	—	—
15	12	6	8,4	4,2
16	14	7	11,2	5,6
17	16	8	12,6	6,3